

© Traducerea și permisiunea pentru republicare au fost oferite de către Teodor Papuc în scopul includerii sale în baza de date HUDOC a Curții.

© The present text and the authorisation to republish it were granted by Teodor Papuc for the purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© La traduction et l'autorisation de republier ont été accordées par Teodor Papuc à son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour.

Standard Verlagsgesellschaft mbH v. Austria (nr. 3) - [39378/15](#)

Hotărârea din 7.12.2021 [Secția a IV-a]

Articolul 10

Articolul 10-1

Libertatea de exprimare

Ordine nejustificate ale tribunalelor împotriva unei companii media, în vederea dezvăluirii informațiilor despre autorii unor comentarii ofensatoare publicate pe portalul său de știri de pe internet, ca parte a unei dezbateri politice: *încălcare*

În fapt – Reclamanta este o societate cu răspundere limitată care deține și care publică un cotidian în format print, în format digital (ca „*e-paper*”) și în versiunea online. Portalul său de știri online conține articole care i-au fost atribuite de biroul editorial și forumuri de discuție a acelor articole, unde utilizatorii înregistrați își pot publica comentariile. După publicarea unor comentarii ofensatoare sub două articole pe care compania reclamantă le-a publicat pe portalul său cu referire la doi politicieni și la un partid politic, s-a dispus, în două seturi de proceduri în recurs, să se dezvăluie informațiile despre autorii comentariilor. Tribunalele naționale au refuzat să-i considere pe cei din urmă drept surse jurnalistice. Compania reclamantă s-a plâns că acest fapt i-a încălcat dreptul la libertatea de exprimare garantat de articolul 10.

În drept – Articolul 10: De la bun început, Curtea a notat că cazul viza obligația companiei reclamante în calitate de furnizor gazdă de a dezvălui informații despre utilizatori în anumite circumstanțe și nu răspunderea ei pentru comentariile utilizatorilor.

(a) *Existența unei ingerințe* – În rolul său de editor al muncii jurnalistice, compania reclamantă a utilizat forumuri de discuție pe portalul ei de știri pentru a contribui la diseminarea ideilor privind teme de interes public, așa cum o garantează libertatea presei. De vreme ce comentariile publicate pe forumul de cititorii portalului de știri erau adresate în mod clar publicului, nu unui jurnalist, acestea nu puteau fi considerate o sursă jurnalistică. Așadar, compania reclamantă nu se putea baza pe confidențialitatea editorială. Totuși, ingerințele în articolul 10 mai puteau avea loc în alte moduri decât prin dispunerea dezvăluirii surselor jurnalistice. Chestiunea posibilității existenței unei ingerințe nu depindea, de asemenea, de încadrarea juridică a unui furnizor de către tribunalele naționale, ci mai curând de circumstanțele cazului ca întreg. În acest caz, rolul companiei reclamante și activitățile sale interconectate de companie media se extindeau dincolo de calitatea de furnizor gazdă; ea mai publica un cotidian și întreținea un portal de știri care oferea un forum pentru utilizatori. Ea avea un rol activ în ghidarea utilizatorilor la scrierea comentariilor, fapt pe care îl descria drept o parte esențială și prețioasă a portalului de știri. Conținutul general de utilizatori pe portalul său era cel puțin parțial moderat. Se părea că sarcina generală a companiei reclamante era să promoveze discuțiile deschise și să disemineze idei privind teme de interes public, fapt protejat de libertatea presei. O obligație de dezvăluire a informațiilor despre autorii comentariilor online le putea descuraja contribuțiile la dezbateri, conducând, așadar, la un efect inhibitor în rândul utilizatorilor care publică pe forumuri în general și afectând, în mod indirect, și dreptul companiei reclamante la libertatea presei.

Compania reclamantă le-a acordat utilizatorilor săi un grad de anonim nu doar pentru a-și proteja libertatea presei, ci și pentru a proteja sfera privată și libertatea de exprimare a utilizatorilor – drepturi protejate de articolele 8 și 10 din Convenție. Anonimatul nu ar mai fi efectiv dacă compania reclamantă nu-l putea apăra prin mijloace proprii. Ar fi dificil pentru utilizatori să-și apere anonimul singuri, dacă identitățile lor ar trebui dezvăluite tribunalelor civile. Ingerința constă, așadar, în ridicarea anonimatului și în efectele acestui fapt, indiferent de rezultatul unei proceduri subsecvente cu privire la conținutul

comentariilor. În consecință, ordinele tribunalelor naționale de dezvăluire a informațiilor cerute privind utilizatorii au constituit o ingerință în dreptul companiei reclamante de a se bucura de libertatea presei..

(b) *Dacă ingerința era justificată* – Nu s-a disputat între părți faptul că ingerința era prevăzută de lege și servea scopului legitim al protecției reputației și drepturilor altora. Totuși, Curtea a reținut că ingerința nu a fost necesară într-o societate democratică.

Nu exista un drept absolut de a fi anonim. Deși era o valoare importantă, anonimatul pe internet trebuia pus în balanță cu alte drepturi și interese. Importanța unei puneri în balanță suficiente a intereselor decurgea din această conștientizare, în special dacă era vorba despre discursul politic și dezbaterile de interes public. Chestiunea nu era reflectată doar în jurisprudența consolidată a Curții, ci și în materialele de drept internațional care îi vizau pe intermediarii pe internet, potrivit cărora dezvăluirea informațiilor despre utilizatori trebuia să fie necesară și proporțională cu scopul legitim urmărit. Unei posibile victime a unei afirmații defăimătoare trebuia să i se ofere un acces efectiv la un tribunal pentru a-și apăra solicitările în fața acestuia. Înainte de a decide dacă informațiile referitoare la identitatea autorului ar trebui dezvăluite, tribunalele naționale trebuiau să pondereze – în conformitate cu obligațiile lor pozitive pe baza articolelor 8 și 10 din Convenție – interesele concurente în discuție. În acest caz, interesele includeau dreptul petiționarilor la protecția reputației lor și dreptul companiei reclamante la libertatea presei, precum și rolul ei de a proteja informațiile personale despre autorii comentariilor și libertatea lor de a-și exprima opiniile în mod public.

În opinia Curții, ingerința imputată din acest caz (obligația de a dezvălui informații despre utilizatori) ar cântări mai puțin în analiza proporționalității decât într-un caz în care o companie media a fost trasă la răspundere, pe baza legii civile sau a legii penale, pentru conținutul unui comentariu particular, fiind amendată sau obligată să-l șteargă. În consecință, Curtea a acceptat că pentru un exercițiu de punere în balanță în procedurile privind dezvăluirea informațiilor despre utilizatori, o examinare *prima facie* ar fi suficientă, și că tribunalele naționale se bucurau de o anumită marjă de apreciere, chiar dacă era una îngustă atunci când era vizat discursul politic. Totuși, chiar și o examinare *prima facie* pretindea o argumentare și o punere în balanță.

Deși foarte ofensatoare, comentariile făcute despre petiționari nu au echivalat cu un discurs al urii sau cu o instigare la violență, și nici nu au fost ilegale în mod clar. Ele au fost exprimate în contextul unei dezbateri publice despre chestiuni de interes public legitim, și anume conduita politicianilor în discuție care activau în capacitatea lor de persoane publice și propriile lor comentarii publicate pe același portal de știri. De vreme ce asemenea comentarii puteau fi caracterizate drept discurs politic, era de o preocupare specială ca tribunalele de apel și Curtea Supremă nu au efectuat un exercițiu de punere în balanță. Făcând trimitere la jurisprudența Curții Supreme, care de fapt nu excludea o punere în balanță a intereselor, ele au considera că o asemenea punere în balanță ar trebui efectuată în cadrul procedurilor inițiate împotriva autorului presupuselor comentarii defăimătoare, nu în cadrul procedurilor inițiate împotriva furnizorului relevant de servicii. Lipsa unei asemenea puneri în balanță a omis funcția anonimatului ca mijloc de evitare a represaliilor sau a atenției nedorite și, deci, rolul anonimatului în promovarea fluxului liber de opinii, idei și informații. Prin urmare, în lipsa punerii în balanță necesare, deciziile tribunalelor de apel și Curții Supreme nu s-au sprijinit pe motive relevante și suficiente care să justifice ingerința.

Concluzie: încălcare (unanimitate).

Articolul 41: Date fiind circumstanțele cazului, constatarea existenței unei încălcări a constituit, în sine, o satisfacție echitabilă suficientă pentru orice prejudiciu moral suferit care putea fi invocat de compania reclamantă. Capătul de cerere privind prejudiciul material – respins.

(Vezi și *Sanoma Uitgevers B.V. v. Olanda* [MC], [38224/03](#), 14 septembrie 2010, [Rezumat juridic](#); *Delfi AS v. Estonia* [MC], [64569/09](#), 16 iunie 2015, [Rezumat juridic](#); și *Magyar Tartalomszolgáltatók Egyesülete și Index.hu Zrt v. Ungaria*, [22947/13](#), 2 februarie 2016, [Rezumat juridic](#))